

Χρήστος
Κηπουρός

Από το Έμπολι,
εις την Πόλιν

Από το Έμπολι εις την Πόλιν

Copyright 2006

Χρήστος Κηπουρός

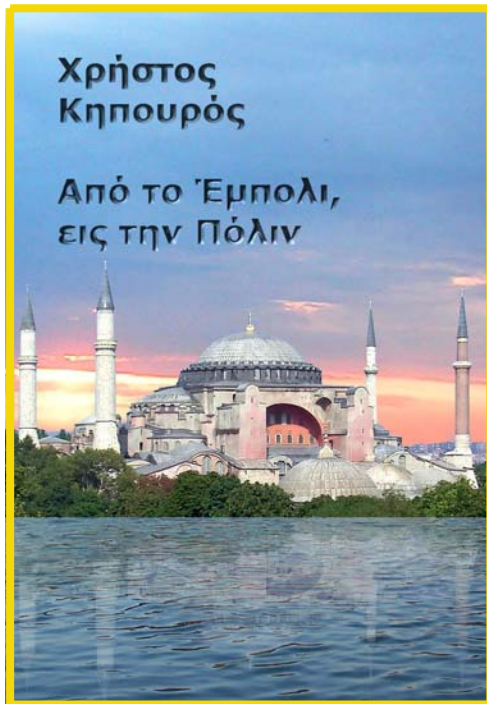
Μαυρομιχάλη 13

Διδυμότειχο

kipuros@otenet.gr

*Εικόνα εξώφυλλου: Αγία Σοφία, μετά των μιναρέδων,
Πηγή: Αρχείο Συγγραφέα,*

*Εικ. Οπισθόφυλλον: Εσωτερικό του Μνημείου,
Πηγή: ο. π.*

Εικόνα εξώφυλλου,

Εικόνα Οπισθόφυλλον,

Θράκη 28 Νοεμβρίου 2006,

Από το Έμπολι, εις την Πόλιν

Από συνέντευξη του Χρήστου Κηπουρού σε Ρ/Σ

Ξαναδιάβασα πριν λίγο καιρό το βιβλίο του Κάρλο Λέβι «Ο Χριστός σταμάτησε στο Έμπολι» κι αναρωτήθηκα αν το «Έμπολι» της Κάτω Ιταλίας, σχετίζεται με τη φράση «εν Πόλει», όπως λέγεται ότι «Ίσταμπουλ» σημαίνει «εις την Πόλιν». Συνεχίζοντας δε την ανάγνωση, είδα ότι το χωριό εξορίας του αφηγητή Γιατρού λέγεται Γκαλιάνο και θυμήθηκα τον Εντουάρντο Γκαλλεάνο που συνέγραψε τις «Ανοιχτές φλέβες της Λατινικής Αμερικής». Σκέφτηκα λοιπόν ότι και στο εκκλησιαστικό σώμα της Πόλης, που είναι πάλι σήμερα στην επικαιρότητα, δεν είναι μόνο οι φλέβες ανοιχτές και οι αρτηρίες αλλά και η Κεφαλή. Ένα ασώματο στην ουσία θρησκευτικό σώμα που και το «κύκνειο άσμα» του ακόμη είναι διαρκές μοιρολόι. Ποιος Ρωμανός Μελωδός και ποιοι γλυκοί Βυζαντινοί ψαλμοί που ενέπνευσαν το φίλο μου, το Χρόνη Αηδονίδη. Ποια τραγούδια του Σπανουδάκη και ποια της Ρεμππούτσικα στην Πολίτικη Κουζίνα.

Και ναι μεν η Ιταλία ξαναβρήκε προ πολλών ακόμη δεκαετιών, μετά από τη θλιβερή εκείνη φασιστική παρένθεση, το δρόμο της Δημοκρατίας, και μπορεί και η Λατινική Αμερική, από τη Βενεζουέλα και τη Χιλή ως τη Νικαράγουα, να πάνε να κάνουν το ίδιο, έστω και αν οι παρενθέσεις τους είναι αγκύλες, όμως δεν συμβαίνει το ίδιο με τον αγκυλωτό τουρκικό φασισμό. Ο οποίος είτε ως κεμαλική είτε ως κεμαλισλαμική εκδοχή, ζει και βασιλεύει αενάως, με απευθείας μάρτυρες ακόμη και στις σημερινές δεκαετίες, τα χιλιάδες καμένα άσχημα, όμορφα κατά τα άλλα, Κουρδικά χωριά, ως τα συμβαίνοντα εις την Πόλιν. Από τα τέσσερα εκατομμύρια πρόσφυγες Κούρδους, ως τις τρεις χιλιάδες -αν είναι και τόσοι- εναπομείναντες Ρωμιούς και ένα Οικουμενικό Πατριαρχείο που δεν αναγνωρίζεται ούτε ως Οικουμενικό ούτε καν ως Πατριαρχείο, με δρομολογημένη την, δια του κλεισίματος της Σχολής της Χάλκης, εξόντωσή του.

Δεν λέω βέβαια κάτι το νέο. Είναι πράγματα γνωστά σε όλους. Από τους θεσμούς της διεθνούς κοινότητας μέχρι τις εξ αυτών υπόλοιπες Εκκλησίες. Και με πρώτη την εξ αυτών Καθολική. Και όταν στη Λατινική, που έλεγα, Αμερική, αλλά και αλλού στον υπόλοιπο Κόσμο, υπάρχουν τόσα και τόσα παραδείγματα Καρδινάλιων και άλλων ιερωμένων προς μίμηση, που πέραν από την Πίστη διακονούν και τη Δημοκρατία, λυπάμαι αλλά η επίσκεψη του Ποντίφικα στο Μουσολείο του Τούρκου Χίτλερ, του πολυγενοκτόνου Κεμάλ, δεν κάνει το ίδιο. Αν είναι παράδειγμα, είναι προς αποφυγή.

Αυτά λέει η λογική, το δίκαιο και οι θεμελιώδεις αξίες του ανθρώπου, με πρώτη τη Δημοκρατία. Όταν όμως αντί των θεματοφυλάκων της, υπάρχουν φαλαγγίτες και έχουν απέναντι τέτοια διεθνή κοινότητα, τότε ποιος ο λόγος να εκδημοκρατισθούν; Ή μήπως η Ευρωπαϊκή Ένωση χτύπησε ποτέ το χέρι της στο τραπέζι; Ελάχιστοι πάλι θα μιλούσαν ή θα μιλήσουν. Μεταξύ τους ο συγγραφέας του Χριστού που σταμάτησε στο Έμπολι, που αν ζούσε και έγραφε ένα ακόμη βιβλίο, π.χ. για το τι υπέφερε η ίδια Εκκλησία «εις την Πόλιν», δεν θα κουραζόταν. Γιατί θα ξαναέλεγε εκείνα που γράφει

για τους Χωρικούς του Γκαλιάνο, στο οπισθόφυλλο του προηγούμενου βιβλίου του. Αυτά θα έλεγε και για τον Τουρκικό αλλά και τους υπόλοιπους λαούς της Ανατολίας: «Με αρέσει να ξαναπηγαίνω με τη σκέψη μου σε κείνο τον άλλο κόσμο, το χωμάτινο, κλειδωμένο στα βάσανα και τα έθιμά του, τον κόσμο κείνο που αρνήθηκε και αγνοεί η Ιστορία και το Κράτος, τον κόσμο με την ανεξάντλητη υπομονή».

{*} Κείμενο απομαγνητοφώνησης

Ένθετο

Κεμαλικότεροι του Κεμάλ

Δήλωση
του Χρήστου Κηπουρού

με αφορμή την επίσκεψη
του Πάπα στην Τουρκία

Κεμαλικότεροι του Κεμάλ

Δήλωση Χρήστου Κηπουρού με αφορμή την επίσκεψη του Πάπα στην Τουρκία

Ας μην επεκταθώ στο «θεσμό» της προσθήκης του ενός επί του άλλου των μνημείων και των λατρευτικών χώρων των διαφόρων θρησκειών, έστω και αν η Χριστιανική όντως δεν έκανε καμπαναριά τα τζαμιά, όπως συνέβη αντίστροφα με το Ισλάμ, και με πιο κραυγαλέο παράδειγμα, τους περί το Ναό της του Θεού Σοφίας, μιναρέδες, στην Κωνσταντινούπολη. Κάτι βέβαια που δεν σημαίνει ότι και η Χριστιανική Εκκλησία σεβάστηκε και πολύ τις προγενέστερες από την ίδια λατρείες. Ας με επιτραπεί όμως να επισημάνω μόνο το εξής. Αν ήμουν δημοσιογράφος και παρών κατά την επίσκεψη του Πάπα στην Αγία Σοφία, που ανεγέρθηκε επί Ενιαίας Χριστιανοσύνης, και ως μέρος της Παγκόσμιας Πολιτισμικής Κληρονομιάς ανήκει σε όλη την ανθρωπότητα, θα ρωτούσα τη γνώμη του για το εν λόγω Μνημείο.

Δεν θα το έκανα προκειμένου να ξύσω πληγές ή να αναπαραγάγω συγκρουσιακές λογικές με το Ισλάμ -μακριά από εμένα αυτά, αφού βρίσκομαι στον αντίποδά τους- αλλά για να αναδειχθεί η αλήθεια. Ότι δηλαδή το εν λόγω Μνημείο, εκτός του ότι σύντομα θα αποτελέσει ένα από τα νέα επτά θαύματα του Κόσμου, με βάση τη διαδικασία που προωθεί η I.C.O.M.O.S., ταυτόχρονα θα παραμένει εις τους αιώνες των αιώνων ως κάτι άλλο ακόμη. Ως η μεγαλύτερη ανορθογραφία και παραμόρφωση του Παγκόσμιου Πολιτισμού. Πέραν δε αυτού, με σαφείς και κυρίως μόνιμες ανθρωπολογικές παρενέργειες. Ας μείνω όμως στην πολιτισμική αυτή και μνημειακή οπτική του θέματος. Δεν χρειάζεται να επεκταθώ σε άλλες σφαίρες, όπως η θρησκευτική εκείνη της όποιας συλλογής υπογραφών κλπ. περί επαναλειτουργίας, με τη μια ή την άλλη μορφή. Να πω μόνο ότι αν η ύπαρξή τους από τη μια τροφοδοτεί τυφλές συγκρούσεις, από την άλλη ενδυναμώνει τη σκέψη που επίσης γεννάει η ίδια η ιστορική πραγματικότητα του εν λόγω μνημείου και που ακολουθεί.

Αν επιτρέπονταν, είχα να υποβάλλω συνολικά δύο ερωτήσεις στον Προκαθήμενο της Καθολικής Εκκλησίας. Πρώτον, για την προγραμματισμένη ευθύς μετά την άφιξη, επίσκεψη στο μαυσωλείο του Τούρκου Χίτλερ. Και δεύτερον, θα τον ρωτούσα για το αν άπτεται των αρμοδιοτήτων του να κάνει χρήση του μεγάλου διεθνούς του κύρους, να απευθυνθεί στην UNESCO που με τη σειρά της να επιβάλει, έστω και τώρα, ένα συμβολικό πρόστιμο διατήρησης των αυθαίρετων μιναρέδων της Αγίας Σοφίας, που έλεγα. Κάτι άλλωστε που γίνεται σε όλα τα αυθαίρετα, και που δεν μπορεί να εξαιρεί τα μνημεία. Και που θα αποτελούσε ένα βήμα προς τα εμπρός του συγκεκριμένου διεθνούς Οργανισμού ενώ θα προωθούσε και μια νέα αναγεννητική σχέση μεταξύ Δημοκρατίας και Πολιτισμού, με την εφαρμογή νέου πολιτισμικού κώδικα σεβασμού της κοινής κληρονομιάς των Μνημείων. Και με αρχή ένα Μνημείο που νομιμοποιεί αν δεν επιβάλλει και την Ορθοδοξία και την Αγία Έδρα να ενδιαφερθούν. Θα ήταν δε η πρώτη, μετά την άρση του μεταξύ τους αναθεματισμού, σημαντική πράξη ψυχικού

και ηθικού πλησιάσματος των δύο Εκκλησιών. Και επειδή η πρώτη για προφανείς λόγους αδυνατεί, όφειλε να συνδράμει η δεύτερη. Έστω κι αν επειδή αυτό είναι πολύ όμορφο για να είναι αληθινό, αποδειχθεί για άλλη μια φορά ότι δεν είναι.

Ίσως όμως και η συζήτηση ακόμη να ταρακουνούσε την Τουρκία, να της έβγαζε από το μυαλό την ιδέα απομάκρυνσης του Οικουμενικού Πατριαρχείου, που η στήριξή του είναι το πρώτο μέλημα της επίσκεψης του Πάπα, όπως διατείνεται το Βατικανό. Γιατί μόνο μια Δημοκρατική Τουρκία θα ξανάνοιγε τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης αφού η διατήρηση της σημερινής, πλην όμως χρόνιας κατάστασης, είναι η άλλη όψη της προδιαγεγραμμένης εκδίωξης του τελευταίου εναπομείναντος Ιστορικού όσο και Εκκλησιαστικού θεσμού, από την από δεκαεπτά αιώνων εστία του. Μόνο που στο θέμα αυτό, όπως σε άλλα, όταν οι γείτονες κεμαλισλαμιστές δεν είναι ρεζέρβες, είναι κεμαλικότεροι του Κεμάλ. Έμπλεοι δε χαράς για την αποδοχή του «πρωτοκόλλου» από ξένους επισήμους, σχετικά με την επίσκεψη στο μαυσωλείο του πολυγενοκτόνου.

Θράκη 26 Νοεμβρίου 2006,

